

KEMENESVIDÉK

KÖZERDEKÜ FÜGGETLEN ÚJSÁG.

(„KISCZELL és VIDÉKE“)

(„KISCZELL és VIDÉKE“)

Egy évre 8 kor. | Nagyabbon . . . 3 kor. —
Fél évre 4 | Egy év után ára — . . . 30 .
Munkatársival értekezhetek. Kadd, Jorda és csőtörésből.

Felirat szerkesztés
Huss Gyula
Helyettes szerkesztő:
Bakonyi Imre

Családunk, D 5 m 8 k 1 utca, Gombás ház
szendek a lap szellemi és anyagi részét illetően
köszönetnyújt.

Tanítóinkról.

A tanítók ügye rövid ideig ismét magára vonta a közfigyelmet. A nagy közbűnségnek az a része, amelyet a saját bajainak gondolni tülön-tul igénybe vesznek és sanyargatnak, kissé a mások bajaira is gondolt, azokéra, kiknek sorsa még mostohább, még ridegebb.

A tanítónak ugyan néha, (de nem mindig) nagyobb a járandósága, mint a szegény napszámosé, ám vele szemben a társadalom ez a sok tekintetben könnyörtelen szarnok aránytalanul nagyobb követelésekkel lép föl. A tanítónak fenn kell tartania tekintélyét, bizonyos mértékben reprezentálnia kell, s bár a nebulók fejébe be is veri azt a gondolatot, hogy a munka nem szegény, aminek értelme tulajdonképpen az, hogy szükség esetén alantasabb munkát is kell végezni, mégis válogatni kell a munkában, ha még annyira szorul is a kapujá. Ha nem a karja, is hogy meg-zőlják, szabad idejében nem szabad o munkához fogni, amelylyel más szegény ember pótolhatja keresetét. Ellenben megkövetelik tőle, hogy mindenben tartson az intelligenciával, ve gyen részt annak a költséges szórakozásaiban, mulatásaiban, ne sarkóssék hazafias, különösen jótkongszági ügyek elől, máskülönben szivesen megengedvén neki, hogy — kopialhasson. Nemesak a maga, hanem a felesége és gyermekeinek ruha-

sata uriasan kifogástalan legyen, lakasa, butorzata pedig megfeleljenek állásának.

Nem a kicsi fizetés tehat a nagyobb baj, hanem a túlsok kiadás. Minthogy pedig a folyton növekedő drágaság mellett arra gondolni sem lehet, hogy a tanító, az adott körülmények közt amugy is legszűkebbre szabott kiadásait még inkább csökkenthesse, a bajt csak nagyobb fizetéssel lehetne orvosolni. Ezt várják, ezt kívánják, ezt kéri derék néptanítóink, a kikre a jövő nemzedek nevelése van bízva.

Valamelyest még megjárja a fővárosi tanítók fizetése. A felemelt lakbérilleték is némileg enyhíti sorsukat és több is az alkalmuk arra, hogy rendes működési körükön kívül eső, állásukat nem derogáló mellékkeresetre tehessek szert. Különösen nem irigyléreméltó az ő helyzetök sem de meg is mennyire jobb az a szegény falusi tanítóénál. Ezek hogy valahogyan mégis csak tengetik az életüket, tán ki-szárolag annak köszönhetik, hogy jövedelmük nagyobb részét természetes képeisik. Amit azokban készpénzen kell megszerezniök, azt épp oly rémségesen drágán vásárolják, mint a fogyasztóközsétség általában, viszont évtizedek óta megmaradt annál a fizetésnél, amelyben még akkor részesítették, midőn szükségleti cikkeiket elől aron kaphatták.

Hogy gyermekeink nevelőinek ez a helyzete továbbra tarthatatlan, az minden értelmes ember előtt világos. Mégis csak

konokul megmarad es a tanítóknak, a nélkül, hogy a közel jövőben rendezését lehetne várni. Hasztalannak bizonyult a tanítóknak minden akciója, igaz, hogy eddig egyebet nem tettek, csak tiszteletteljesen kérelmeztek.

Most újabb, még kedvezőtlenebb standiumba terelődött annyira igazságos, annyira méltányos ügyük.

Csorbitatlanul meghagytak ugyan nekik a jogot, hogy kopialhassanak, ellenben gáncsot vetettek kérelmezési szabadságuk elé. A közoktatásügyi miniszter eltiltotta Werner Jenő fővárosi tanítót a „Tanító“ című lap szerkesztésétől, amiért ez helyzetök javítását sürgette.

Méltán felszudat es ellen az egész közvélemény. Ugy látszik, hogy a miniszter e tilalma inkább használni, mint ártani fog ügyüknek. Azt már is elérték azel, hogy szélesebb rétegek érdeklődnek irántuk és olyanok pártjukat jogjájuk kik eddig közömbös szemléli voltak meddő küszelmeüknek. igazságos ügyet az ilyen fegyverekkel alkotmányos államban le-vernü nem, ilyenekkel csak siettetni lehet a gyökeres orvoslást.

Reméljük hogy most mar hathatósabb fogantatja less a tanítók mozgalmainak es már nem olyan soká fog tartani az a szegénytelen állapot, hogy egyik-másik tanítónak éhezni kelljen.

Schwarz Manó 2000 forintja.

Írta: Wagner Károly.

Schwarz Manó, vagy a hogy mindenki nevesni szokta; a Móni egy Károly-ürüti kőszarha üzlet csalogatója volt. Nem könnyű foglalkozás az kérem. Ott strásznál a bolt ajtajában reggeltől estig, lenni, míg valaki megáll a kirakat előtt a rábírni, hogy menjen be az üzletbe vásárolni. Tíz év óta üli ezt a mesterséget Móni, de meg is látszik rajta. Csodálatos folyékonyággal tudja elmondani, hogy ment csodba egy nagy angol pomatógyár, összes árut mint vatte meg Fényes Tivadar, a kőszarhakerekedő, ki így bízhetetlen olcsó áron árúsithat valódi angol dolgokat.

Egy hideg téli napon ott állt Móni a kirakat előtt. A jeges szél csontig hasítóan súvöltött s a szürkélő, kopass emberkét majd megvette az isten hidege. Készeit gépiesen döröszölte egymásba, de hiába, szederjesek voltak már s littott, különösen a körömök tájékán behasadtak a lassan szivárgott ki a vér.

Móni fázosan husta be sovány nyakát kabátjába és gondolkodni kezdett. Volt ideje elég. Szemei előtt megjelent egy cinos tiszta üzlet, fölötté hvalkodóan pompázott az aranyos felírás: Schwarz Manó, uri divat üzlete. Igen, az volt tíz év előtt. Szép tiszta üzlet, benne négy

árakkal; a verseny megülte üzletét.

Álmódorásából egy rendőr nasztotta fel. Ne aludjon el öreg, mert bizony ide fogv. Most ijedten kapta fel lecsukott fejét. Az üléstajtó megnyitit a kitekintett rajta egy leány fej.

— „Jöjjen be Mónika, melagadni egy kicsit!“
A vig pattogó kályha mellett folytatta megaszkított álmait. Nemsokára megint másként less. Keserves aszjától elvont pillérekből már uszóp tőkéje van, legalább 2000 forintja. Megnő sül s újra üzletet nyit. Már vásárostól is magának feleséget: a pénztáros kisasszonyt. Mohon nézett a leányra. Amolyan nem épen fiatal, asszonyosan lágy formájú, uszóp szőke leány volt, gondosan ápolit kis fehér kerekkel. Őt szemelte ki magának Móni. Sokáig néste csaknem imádtattal határos tisztelettel, ugy, hogy a kisasszony is észrevette. Rámosolygott. A kis emberkébe megmondult valami. Erre, hogy most nyilatkozni kell. Végigsimittatta kezével ruháját a oldaléptet a pénztárhoz:

— Jolánka — kezdte bátoratlanul — ne haragudjon, hogy nem tudok szépen beszélni, ugy, mint az a Beregi a Nemzeti Színhásban. Én csak érezni tudok szépen . . .

A szőke leány csodálkozva nézett a fél-szeg kis emberre.

Jolánka, — kapott újra szóba Móni — én azt gondolom jobb volna magának ha újra járna üzletbe. Nézzze

szoritják a kerét mikor pénzt ad vissza. Nézzze

Jolánka nekem van megbakarított pénzem, nyitnak üzletet ha maga a feleségem lenne.

Az utolsó szavakat Jolánkábólról szemeikkel mondotta a kis emberke. Könyvisszony pedig gondolkodni kezdett, majd elégedett mosoly üt arcára:

— Jól tette, Mónika, hogy szöit. Én nagyra becsülöm magat s ha akár üzlete less, akár társul nagyobb háléhoz, magához megyek.

Mónival nem lehetett bírnü az nap, oly ki-mondhatatlannal boldogodott érezte magát. Hiába az a pomádeshaju Pünkösdi az első szerd, hogy Jolán a főnök barátnője őt csak be-ouditja — boldog volt és elégedett.

Másnap kikészítette fekete szalonruháját. Rég nem volt rajta. Utoljára aktor, a mikor a tőrvény előtt állott, hamis bukással terhesen. Felmentették, mert ártatlan volt. Akkor megfogadta, hogy csak nagy alkalommal vessü magára ezt a ruhát gondosan kikéfélt s ütözökös közben elmeredett azon, hogy néhany hét múlva az ő kis felesége, a szép, puha szőke asszony fogja ruháit rendbe ártatlan volt. Bolondos órea szívenek olyan jól esett ez a gondolat.

Apolni, gondolni fogja meg is cirógatja olykor-olykor, hogy finom kezével. Igen új élet vár rá . . .

Fényes Tivadar a felsütött hajuszu kereskedő, nyájassan hallgatta Móni beszédét.

— Tehát megnőtül, Jolánkat vessü el, jó van 2000 forint meg-

Hirtelen a vállára ütött:

A földbérli szövetségek.

Felemelhetik a katonai létszámot. Szaporíthatják az agyuütégeket, építhetnek új hadihajókat, azért legerősebb fegyverünk mégis a barázdákat hasogató szántóvas marad. Ennek a munkája nélkül nincs szurony, nincs ágyú, nincs hadihajó, mert azokat az erőforrásokat feltárni, a melyekből a hadsereg és az egész nemzet táplálkozik, az ekevas felhasználása nélkül nem lehet.

Hiába küzdenek államférfiaink, hiába mozgósítjuk a hadsereget, ez az ország erős és hatalmas mindaddig nem lehet, míg nem mozgósítjuk azt a paragon beverő termőerőt is, a melylyel az Uristen a magyar földet megáldotta. A szántóföld göröngyei között vannak elrejtve azok a fegyverek, a melyekkel az ország jövője és szabadságát örök időkre biztosíthatjuk.

Minél többen művelik ezt a földet, minél többen áldozzák tudásukat, tehetségüket, munkájukat földünk termő erejének okszerű kiaknázására, annál előbb tudjuk megszerezni gazdasági függetlenségünk biztosítékait. Minél több jólétben élő, gazdasági függetlenségnek örvendő földművesgazdája lesz ennek az országnak, annál több lehet a reményiségünk arra is, hogy függetlenségünket a politikai téren is megszerezhettük.

Ezért szükségesek a földbérli szövetségek. A földbérli szövetségek szervezése által nagyobb birtoktestek bérli lehetnek olyan földművelők, a kik földet szerezni egyébként nem tudnának sohasem. Földhöz jutathatnak a földbérli szövetségek segítségével olyan kisbirtokosok fiait, akik számára a családi birtok nem nyújt már elég munkaalkalmat és megélhetési alapot.

Ha Magyarország bérbeadott és nem házilag kezelt birtokainak csak a felét kaphatják meg a földbérli szövetség révén a földművelőmunkások és kisbirtokosok, akkor megszűnik a földéhség, a melyet némelyek jóhiszeműleg és hazafias aggodásból, de meg többen rosszni-

— Tudja mit társuljon be ázletembe. Mónival forgott a vng Ennyi jószág nem képzelt o. Az egyesület hamar megkötötték s délután Móni mar átadta

Jolánka mikor meghalotta az újságot azonnal elrebegette az igent s a két főnököt két napi szabadságot kért, hogy elutazzék rokonaihoz vidékre, kik a házaságra elárkóznak. A szabadságot természetesen megadták neki.

Mánap félre hívta Pényes ur Mónit: — Édes barátom, nekem halaszthatatlan családi ügyben el kell utaznom, ha keresnek, mond, hogy beteg vagyok. Holnap bejövök addig vezess az üzletet magad.

Mónit boldogga tette a bizalom. Ugy járt kelt az üzletben teke a szalonruhájában, mint egy tengernagy a hadihajón. Nem is bánta, hogy társa meg egy hét múlva sem jött vissza. Nyolcadnapra a rendőrségtől keresték Pényest. Móni azt mondta beteg, majd holnap elküldi. Másnap újra keresték, de már türelmetlenül. Harmadnap egy képeslapot kapott Londonból, melyen csak ennyi állott:

Köszönjük a pénzt, legjobbkor jött, Jolán és Tivadar.

Móni, mint egy örült rohant a rendőrségre. — Hja bizony. — vizsgáztatta a kapitány — a társa váltókat hamisított s ezért volt néki szék Budapest. A leányt meg magával vitte. A magá pénzre kellett nekik, mert a nélkül nem tudtak volna menekülni. Bizza mirának, majd mi kinyomozzuk őket.

Nem is tudta mikép ért haza. Othon le tépte magáról az ünnepi ruhát, vad, tehetetlen fájdalommal típott ra s zörögve gasba, jogott, oklevél útva fejét.

Nagysokára, szinte teljesen kereste elő kezden új életet.

szemléleg és spekulációból annyit emlegetnek.

Erőszakkal rákényszeríteni a birtokosokat arra, hogy földjeiket bérba adják, vagy, hogy kinek adják bérbe, nem lehet. De igenis lehet létesíteni olyan szervezetteket, a melyek minden tekintetben tudnak az egyes ugynevezett nagybérliével versenyezni, mikor egy birtok bérbeadása van napirenden.

Nagyon kevés az olyan birtokát bérbe adni akaró földbirtokos, a ki vállalkozik arra, hogy néhány száz bérlővel, külön-külön szerződjek, s hogy birtokát parcellákra darabolva adja arendába. Hogy milyen kelemetlenségek származhatnak az ilyen bérbeadásból, arról beszélni felesleges.

De ha 100—200 földművelő munkás és kisbirtokos bérli szövetséggé szerveződik, s ha ez a szövetség vagy társaság az évi bérösszeget előre lefizeti s ha a szervezet tagjai egyetemleges kötelezettséget vállalnak a bérleti szerződés pontos és lelkiismeretes betartására, akkor a bérbeadó birtokosnak nem lehet semmiféle aggodalma, mert magát baj és kelemetlenségek ellen biztosítja.

Meg lehet találni természetesen azokat a formákat és módokat, melyek alkalmazásával a földművelők és kisbirtokosok földet szerezhetnek, a nélkül, hogy parcellákat vásárolnának adósságra és mérlegdrágán. A földbérli szövetségeket természetesen nem elegendő földel bírni, tehát vagyonos gazdák érdekében kell szerveznünk, akik talán a meglévő földjeiket sem bírják, vagy tudják művelni, az a hogy kellene, hanem elsősorban azok számára valók, a kiknek nincs földjük, vagy a meglévő nem elegendő ahhoz, hogy azon megélhessenek és boldogulhassanak.

Hogy az anyagiakon felül mennyi erkölcsi biztosíték rejlik azokban a bérli szövetségi tagokban, a kik éveken át dolgoznak megfeszített erővel, a kik ta karékoskodnak, nélkülöznek csak azért, hogy a megélhetési minimumot alig meghaladó keresetükből elő tudják teremteni azt az összeget, a melylyel a földbérli társaságba beleléphetnek, azt külön kiemelni felesleges, mert az ilyen emberek a megbízhatósági szigorlaton is elnyerik a kiünő osztályzatot.

Sokan a szövetségi formát nem tartják megfelelőnek a földbérli társaságok szervezésénél, mert a szövetségben, az idetartozó törvények értelmében, a felmondási határidő betartása mellett, a szövetségi tag bármikor kiléphet, s így fennforog az a veszély, hogy a bérlet földeknek egyes részei gazdátlanok maradnak. De szerencsére semmiféle törvény sem tiltja meg új tagok felvételét határozottan merem állítani, hogy egy lépésig meg helvére tizen jelentkeznek, ha pedig meg sem jelentkeznek senki — a mit képtelenségnek tartok, a bérbeadó akkor sem károsodik, mert a félévi bérösszegnek megfelelő biztosíték rendelkezésére áll.

De ott, a hol ilyen esetek bekövetkezéséről kell tartani, a földbérli szövetséget nem is fog megakadulni mert ott a lakosságnak vagy elegendő földje, agy egyéb, a megélhetést biztosító foglalkozása van.

Az olyan bér gazdaságok megszünte-

ura semmivel sem al magasabb színvonalon, országos lyt nem jelent, sőt ellen-

kezőleg üdvös és előnyös az országra, ha 1000 ilyen bérli helyén 100,000 olyan bérli szövetségekben tömörült kisbirtokos és földművelő gazdálkodik, aki maga fogja az ekeszarvát, a kinek legfőbb vágya, hogy a noni földnek egy darabján magának és családjának hajlékot teremtsen s a ki a nemzeti eszmék diadalért vívott harcokban is mindenkor hiven teljesíti a kötelességét.

ÜJDONSÁGOK

— **Elhalasztott ág. hitv. év. ünnepség.** A mult lapszámunkban említett celdömölki ünnepségek lapunk zárta után elhalasztottak, mert a telelezési ünnepségeken Gyurát Ferenc pápai püspök részt nem vehetett győnelkülönösen miatt, a telelezési ünnepség bizonylatlan időre a püspök egészségének helyreállításig elhalasztottak.

— **Városunk Nimródjai.** Ugyan már 3 hete megkezdődtek a vadászatok, de a java csak augusztus 15-étől kezdődik, mert akkor kerülnek puszkacso elé a tapsülfiselek. Városunk Nimródjai: Nagy József köjgyszó, H-tyei Ferenc tárdafelügyező, dukai Takách Márton főszolgabíró, Pálovits József, Szabó Imre dr. táblabíró, Huchthausen Ede, Brunner Ferenc dr., Polcer Dező dr., H-tthéisi Elek dr., Karolyi István, Michl Vilmos, Berzsenyi Dező dr., Mórit Dénes dr., Horváth József vendégfő. A járaban ezideig összesen 136 váltottak vadászteget.

— **A kisköcski körjegyzőség betöltése.** Hubert Jenő körjegyző lemondása folytán megüresedett Kisköcskőn a körjegyzői állás, melyre dukai Takách Márton járasunk főszolgabírja f. évi szeptember hó 12-ikére tűzte ki a választás napját. A Kisköcsk, Nagyköcsk, Egyházashetye, Borgata és Kemencsköpolna, községekből álló körjegyzői állás javadalmazása 1600 kor, kérepenz. 460 kor. befűvarata any és inoktartásdíj, ezenkívül 3 szoba, konyha és 1 irodahelyiségű álló természetbeni lakás. 800 negyszögöl udvarter, kert és szántóhaszonelvezet és 200 kor. anyakönyvi tiszteletdíj. A pályázat határideje szeptember 10-ének déli 12 óraja, az állás azonnal elfoglalandó.

— **Utcai varakodás.** Kolompár Pepi a celdömölki Kolompár familia legifjabb tagja a mult vasárnap délután a Nemesdömölki utcában összesen különböző Nemethi Ferenc celdömölki napzsmással és a jarkötelőnek egy kisse szokatlan látványosságot okoztak a midőn egymástól elpáholtak. Midőn az adósságot kamatostul megfizették egymásnak, az állítólag vesélt perpatvarból keletkezett utcai botrány csatát ért. A verakodás miatt nevezettek feljelentettek a helybeli főszolgabíróságnál.

— **Táncmulatók.** A celdömölki önk Tüzoltó-egyesület ma, azaz 1911. augusztus 20-án (István király napján) a „Griff”-szállóba kertelyiségében felszerelésel gyarapítására tartja zártkörű nyári tancvigalmat. Belepdődj: személyesim 1 K., családjegy 2 K. Kezdeté délután 5 órákor. Felhívások kö hirlapilag nyugtatnának. E nyáron át ez már az ördög táncvigalom, remelhetőleg azonban ez is jól fog sikerülni, mint az aranyfűsug mult vasárnap tancvigalma, a melyen fiatal ember több volt, mint hölgy, a mi pedig fordítva szokott lenni a celli balakón. — A Jánosbázai Football Club ma 1911 évi augusztus hó 20-án este fél 9 órákor a Központi kavház helyiségben tartja zártkörű tancvigalmat. Beéptüdi: Személyjegy 1 korona, családjegy 5 korona. Felhívnyezetek közőünettel fogadtatnak és hirlapilag nyg ázatnak. A 25 tagból álló rendezőség már biztosítja a mulatság sikerét.

— **Hivataln vendégek.** M reavat községben a mult hetfőn tartotta le nyának lakodalmat özv. Kovács Jánosné A mulatság javában folyt már a meghívottak es rokonok társaságában, a mikor mint hivataln vendégek megjelentek ottan Takács István Csányi, Horváth Kálmán, Tatal János, Mardoki M helyes és Vajda Gabor külsővati fiatal legények. A hivataln vendégeket persze kutasították a lakodalomból, a mi oka volt ezután, hogy a lakodalmas néppel összeveztek és a ház előtti utcaterésen egymáson kisebb testi sértést ejtettek. A eset több-szemtanu előadása folytán feljelentetett a celdömölki főszolgabírónál.

— **Kétfilárás** —
üzügyi kormány teljes erővel szándékozik ki-
az egy és 5 fillérek foglalják el.

— **Püspöki szék betöltése** A karácsony óta már tíreszeresen levő szombathelyi püspöki állásra újabb hír szerint legközelebb már megtörténik a kinevezés és pedig teljes bizonyossággal a többször emlegetett gróf Mikos János székesyudvarhelyi plébános neveztetik ki, aki bár aránylag elég fiatal, 35 éves, de nagy tudásánál s egyéb kiválóságainál fogva ismert tagja a róm. kath. klerusnak és így méltó a díszes állásra.

— **A vármegye közigazgatási kihoztványa** mult szerdán délelőtt tartotta meg rendes havi gyűlését Békássy István főispán elnöksége alatt. A bírottság rövid 1 óra alatt az összes jelentéseket lefolytatta. Az egészségügyi jelentés szerint a városok kedvezők. Az adók bejelentése orvencsere emelkedést mutat. Különösen érdeklődést keltette a tanfelügyelő tanügyi jelentését, melynek adtaiból kiemeltük a következőket: A tankötelesek 94 százaléka jár iskolába. A vármegyéből a mi kétszázalékos örvendetes és érdemes a teljes elismerésre az a közigazgatás, mely ezt a helyzetet megteremtette. A tanítási eredmény általában jó, ahol gyengébb, ott az oktatásufojtásában keresendő. Van a vármegyében 36 kisdudó, 534 elemi iskola, 15 tanonciskola, 5 polgári fiú és 5 polgári leányiskola, 1 felsőbb leányiskola, 1 tanító- és 2 tanítónőképző, összesen 599 tanítót 951 tanóról. — Hogy a tanügyi állapotok teljesen rendezettek legyenek, a tanfelügyelőség 24 állami, 37 községi és 96 felekezeti tanítói állás rendezését tartja szükségesnek közel egy fél millió korona költséggel, a mely az állampénztár terhele.

— **Iparigazolványok.** A cellődmőki járás községeiből a heten iparigazolványok kiállítását előfolyamodtak a helybeli főszolgabíró, mint elsőfokú iparhatóságos: 1. Kovacs Györgyné szül. Horváth Mária rábkecskedi lakos tiszte és baromfikereskedése. 2. Ori József és neje szül. Messer Teréz, mint az Ori József és Társa bejegyzett cég tagjai bor, sör és pálinka nygkéréskedők iparigazolvány kiadása iránt. 3. Magyar Dezsőné szül. Pongrácz Ilona jánosházi lakos, földművelő rövidíráru üzletre kiadandó iparigazolvány. 4. Ifj. Csűrös István takarosi lakos, kisbirtokos a cseplés iparszerű takarítására kiadandó iparigazolvány kiadása végett.

— **Felülkötés.** A cellődmőki ipartestület és a cellődmőki polgári olvasókör által e hó 6-án rendezett táncmulatságon a felülkötők közül kimaradt Molnár Lajos neve, kinek 1 korona felülkötésért utólag mond köszönetet a mulatság rendezősege.

— **Az országos vásár** Kőrmenten a jövő héten, augusztus 24-ikén meg fog tartatni.

Dr. Beer, Brünn városának tiszti főorvosa, megállapította: Nagyon előrehaladtott koru egyéneknek, akiknek szabálytalan székeléssel kejl megküzdendők, a természetes **Ferencz József**-keserűviznek már 8 napon át tartó használata (naponként 3 evőkanállal) a kívánt, maradandó könnyebbülést előidézi. — Kapható gyógytárakban és fűszerkereskedésekben. A Széktudósi-Igazgatóság Budapestben.

— **A gőzgépkocsi és kocsikötők** legközelebbi képvisítő vizsgáló Sopronban szeptember hó 8. napján délelőtt 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartani. A kéllően felszerelt vizsgálati kervények a m. kir. ker. ipartellügyelőséghez küldendők Deák-ter 8.

— **A krumpli jubileuma.** 1913-ban egy külföldös, rendkívüli jubileumot fognak tartani a botanikusok Európában és a művelt világon mindenfelé ahol a Solanum Tuberosum Linéum-t, vagy egészen szerényen a krumpli termelik és ismerik. Ekkor lesz ugyanis 350 esztendeje annak, hogy Európában legelőször tettek említést a burgonyáról Cieca Péter „Perui kronikájában”. Csak egy pár esztendeje volt még akkor, hogy Amerikát fölfedezték és az új világ krónikása, aki a spanyolok által meghódított Peruban tartózkodott hosszú időn át, úgy ír a burgonyáról, mint a peruaknál régóta ismeretes kultúránévnyről. Ezen följegyzés dacára sem tudjuk egészen bizonyosan, hogy angolok, németek vagy spanyolok hozták be Európába az első burgonyagumót, 1560 körül hozták az első burgonyatövet Németországba Oltországból, botanikusok följegyzései szerint, 1560 táján Clusius Károly és Lecluse Károly tesz említést a burgonyáról. Clusius, a ki II. Miksa császár udvari botanikus volt, egy barátjától kapott egy virágrzó krumpligumót és két gumót. Először mint

disznóvényt tanyasztatták a burgonyát, bár Clusius hamar föismerte a véonyé tapláló hatását. Mégis, a burgonyának évekig kellett használatlanul a botanikus kertek exotikus vendégei között szerepelni, míg végre a rendes élelmiszerek közé itatták. A nassauai botanikus kert professzora, a híres Johann Matthaeusról följegyzetek azt az anekdotát, hogy az ablakában, cserepekben tenyészettette az amerikai disznóvényt és mikor az egyik barátjának a leánya férjhez ment, a derék öreg botanikus burgonyaviragot tűzött a menyaszony keblére. A burgonya szerény teher virága így helyesítette a mirtuszágat. Csak a 17 század közepén kezdtek tenyészteni polgári kertekben a krumpli. Altalános azonban csak 1771-ben lett nepszerű a burgonya, amikor Európaszerte nagy volt az éhínség. Lassan-lassan azután megszűnt hamnpipóke lenni az élelmiszerek között. Goethe „Werther keservei”-ben már említett tesz burgonyaföldéről és a burgonya-fehér virágairól. Most pedig kogy nemokára jubileumát tük rendkívül hasznos növény behozatalának, a krumpli minden éltapon szerepel, még a királyok menüjén is.

— **A magyar zeneközi** (Budapest, V., Szemere-u 3) megjelent 1910—11. évi érvényeje 25 évi működéséről számol be. Az intézet ugyanis kettőce túsított maga elé: 1. A zenét terjesztési és fejlesztési és így a műveltséget emelni. 2. Pedig a zene által jótékonyaságot gyakorolni. 8 méltó elismerésre legyen mondva fennállásától fogva sikeresen teljesíti is e misszióját. Kulturmisszióját alapos és magyar szellemű zenetanítás által, a jótékonyaságot pedig egyes szegényorsu, de tehetséges tanítványtadíjmentes kiképzése által, gyakorolja. Fennállása óta 1415 növendék tandíjkezdvevényben részesült, 426 pedig teljes tandíjmentességet élvezett. Az elengedett tandíj 90 ezer korona összegnek felel meg, a mi eléggé igazolja a Magyar Zeneközi aldozatközzességét. Végzett növendékek közül számosan előkelő helyet foglalnak el mint zenetanítók, karmesterek és énekesek. Az intézet igazgatója Schönller Lajos szekes fővárosi tanár Tanár Armandóla Arenka, Fuaz Ferenc. Janetschek István, Kacer Margit, Holben Manó, Vargha Viktor stb. kiváló magyar zeneművészek, kiknek szakismerete és tudasa általában el van

ismerve. Beiratási díj 5 korona, havi tandíj az első öt osztályban 10 korona. Tájékoztató értecsitét ingyen és bármentve küld az igazgatóság.

Hirdetéseket jutányos áron vesz fel a kiadóhivatal.

A jelenkor legjebb fedlített anyaga az **ASBEST-PALA.**

Elpuztíthatatlan, soha javítást nem igényel. Tűzmentes, fagymentes, vízhatlan és viharálló.

Alatta a padlás télen nem hideg, nyáron viszont nem meleg

KÖNNYŰ, mert a befedett terület négyzetméterenkint 10 kg., holott a holott a hornyolt cserépből négyzetméterre 40 kg., közönséges cserépből 65 kg., így palafedésre a legkönnyebb tető és a leggyöngébb fal is alkalmas.

Legmészebb menő jótállás!

Felvilágosítást, árjegyséket és mintát kívánatra ingyen küldünk.

Magyar Asbest Palagár

R.-T. :: Janosháza.

Iroda: Zollner Belanál Janosháza

== KOVALD PÉTER ÉS FIA ==

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár
BUDAPEST, VIII., Szövetség-utca 20 szám.

Megbírói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőket létesít és ezáltal módot nyújt a u. é. közönségnek arra, hogy céget — a csomagolás és postaköltség mellőzésével — közvetlenül felkeresse

NÉMET MÁRKUS Cellődmőlkön

vette át a képviselőt és gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök és bútorcsövegek, függönyök, kezimunkák, szőnyegek, csipke és végaruk, szőrmék stb.iek vegytisztítását és festését.

Gyaztatón ügyellak tisztítás és fehérítésnek mutatni is.

A nagyérdemű közönséget bízostitva kifogástalan munkájáról és mindentör méltányos árairól, szives jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőt és megbízatást kér. a.

Kovald Péter és fia cég.

A cellődmőki „Titánia” gőzmosó, vegytisztító és kelme- és szőrmefestő vállalat.

Megbíróim kényelmét szem előtt tartva a mai naptól fogva, a directe e célra alkalmazottal, a tisztítandó ruhát — tekintet nélkül annak mennyiségére — a háztól elvitetem és visszaküldöttem. Ha ebbeli kívánságát alant jegyzettel szóval v. írásban közli. **Tisztításra alkalmasok:** az egyszerű gőzmosástól a legkomplicáltabb guovrénzásig, jelesen: alsó fehérneműket, ingeket, gallerokat, kizelöket, női kelen-gyűjt stb. **Uri és női felső ruhákat, mellényt, blouse és aljakat, egyszerű és díszes se-gyem ruhákat, nős felöltőt, (jacket) beléptit, (entrée) nyakkendőket, selyem, crepoiv és Berlini kendőket, bőr kabát és nadrágokat, szövet és csipke függönyöket, buroir szövetet, szőrmé gallert és karmantyut, agy és asztal takarókat stb. **Veggi tisztításra is festésre egész v. fejtett állapotban „mint a stán” színre is.****

Mídon a m. t. közönség szives pártfogását kérem. bízostitom, hogy főtörék-véssem az lesz, hogy elsőrendű munka, gyors és pontos kiszolgálás által a belem helyzett bizalmat és jó indulatot megis érdemellem.

Vidéki megbízást gyorsan és pontosan intésem el.

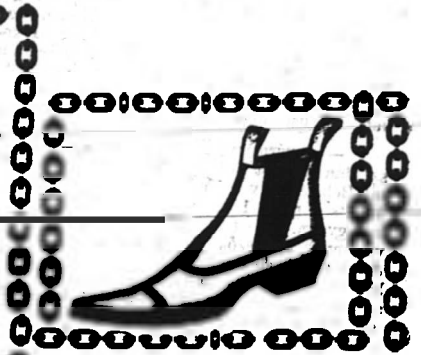
Ugyan nálam kaphatók illetve megrendelhetők: mosó, mángorló, háztartási, mezőgazdasági és varró gépek, kerékpárok, alkatrészek stb. A legkedvezőbb törlesztési feltételek mellett

Grünfeld Fülöp.

Elégendő posta cím „Titánia” Cellődmőlk.

JÓL JAR,
 ki velem kezd!
 Finom, fess, elegáns
 és olcsó cipot kap
GOTTLIEB IZIDOR
 „Turul” cipraktárában
CZELLDÖMÖLK
 Bégl-utca

1910. El. 12/E/1. sz.

Árlejtési hirdetés.

A celldömölkői kir. járásbírósa hivatal és fogház helyiségeinek fűtéséhez 1912. évre szükségeslendő körülbelül 76 köbméter tüzfűtésnek szántására iránt az árlejtést ezennel elrendelem, ennek megtartására határidőül 1911 évi augusztus hó 27 (huszonhét) napjának délelőtt 11 (tizenegy) óráját ezen kir. járásbírósa hivatalos helyiségébe kiűzöm.

Felhívtnak mindazok, kik a szűk séglendő famennyiség szállítására vállalkozni óhajtanak, a fenti helyen és időben megjelenjenek, hol is az árlejtési feltételeket a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

Celldömölk, 1911 évi aug. 7-én.

BARTHA kir. járásbíró.

Ez a Celldömölkön újonnan épült csinos házat, mely Rákóczi-utca 30 szám alatt két egységbe: lakást tartalmaz a hozzátartozó mellékhelyiségekkel és szép nagy kerttel. Ara megegyezés szerint a ház üléshelyiségnek is kiválóan alkalmas.

Ösv. Damier Józsefné.
 háztulajdonos.

1-2.

Szalóky Zsigmond

szobrász és kőfaragó

Celldömölkön, Sz. Bármag-tér.

Bátorkőtelepen a legkényesebb igényeket is kielégítő sarkókat, kereszteteket, lépcsőket és a kataszteri felméréshez szükséges előírás szerinti határjelző köveket raktáron tartok. Szobrász ipari képzettségem folytán abban a helyzetben vagyok, hogy e szakmába vágó munkákat is jutányosan végezhetek.

Rszives pártfogását és raktára megtekintését kéri

Szalóky Zsigmond
 szobrász és kőfaragó.

„A köztudatba ment át”, hogy csakis
Kállai Lajos
 motor-gyára
 Budaörs, VI., Gyár-u 28 szállítja teljes jótállás mellett a legbirnevesebb motorcséplőkészleteket.
 Hajlít, ártékában kérjen minton gazda dísz-létrápol, melvél tárgya, bármintve küld a gyár!
Fontos figyemtetés! Kállai Lajos birnevés motorgyára nem tévesztendő össze más Kállai nevű céggel

PALMA

AVALÓDI
 KAUCSUKSAROK

Kemenesaljai közgazdasági Hitelbank r. t.

áruosztálya Celldömölk

Fióktelepek: Muraszombaton, Csornán és Alsólendván.

Mindenmely gazdasági gépek és szükségleti cikkek

Ajánlja a legjobb és legujabb szerkesztű vetőgépeket, talajmivelő eszközöket, cséplő szerelményeket ugy motor, mint gőz és jargány hajtásrá.
 Állandó nagy raktár műtrágya, műtakarmány, szák, ponyva, olaj, kenőcs, kötélneműek és mindenféle gazdasági cikkekből.

Iroda a Hitelbank helyiségében

Sirolin "Roche"

ezerszeresen bevált

tüdőhurutok ellen

friss és idült

köhöges, hörghurutnál
 tüdőgyulladások után.

Egészséges tüdők erős étvágy óvszer a

